

Liburu berriak

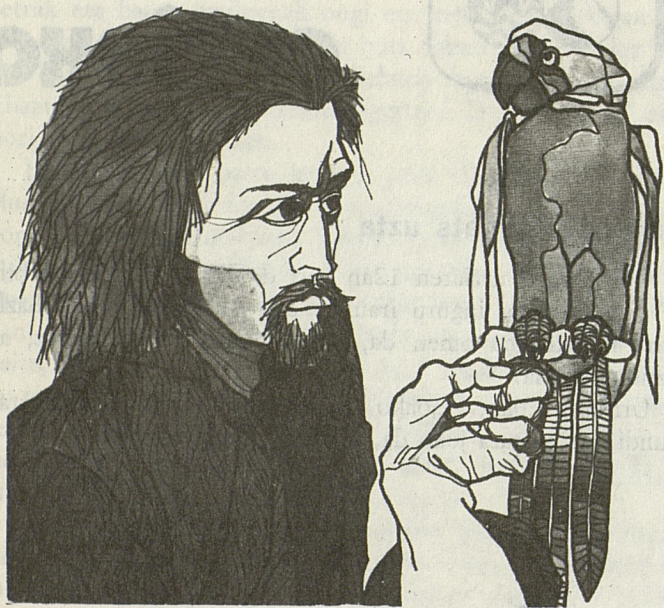
1. DEFOE, Daniel:

Robinson Crusoe.

«Cinsa» editoriala. Avenida del Ejército, 18-2.º Bilbao, 1974.

Bernardo Atxagak ederki euskaratu du Daniel Defoeren «Robinson Crusoe» elaberri* famatua. Hainbat aldiz eskatu ditugu, ANAITASUNAREN horrialdeetatik, euskaldun gazteentzat bereziki egindako liburuak. Egia da, azken urteotan euskal liburugintzak urrats* handiak eman dituela aurrera; baina ba dago oraindik eremu* bat landu gabe: gaztetxoena. Haurrek ba dituzte, gehiegi ez bada ere, ipuin, komiki eta horrelakoak. Nagusientzat hainbat saiakera, elaberri etab. idatzi dira. Baina haurren eta nagusien artekoak ez dute ezer irakurtzeko. Beraz, «Robinson Crusoe» honekin, hasera* eman lekiokela uste dut, gazteentzako liburutegi bati.

DANIEL DE FOE ROBINSON CRUSOE

Euskara aberatsa du Atxagaren itzulpen honek, batez ere aditz batuaren aldetik. Beraz, euskara ikasten ari direnentzat, eta, bereziki, euskal alfabetatzea bukatu dutentzat, liburu hau oso mesedegarria izan daitekeela uste dut, bertan aurkituko baitituzte aditz forma ugariak.

Nik neuk aspalditik irakurria nuen Defoeren liburu famatu hau; baina orain, euskal itzulpena irakurtzean, balio berri bat aurkitu diot, beste lilura* bat nabaritu* dut bertan. Ez dakit euskaragatik izan ote den, honek ematen dion bizitasunagatik. Edo beharbada, urteak joan, urteak etorri, bizitzan aurrera joatean, gure munduak dadukan nahasteaz eta zarataz aspertzen hasiak garelako. Horregatik, gizon bakarti bat hogeitaz* urtetan irla* bateko bakartatean ikustea, halako ziztada bat da guretzat. Eta horrelako zerbait pentsatu zukeen Robinsonek, hainbat urteren buruan «bere» irlara bigarren gizon bat hurreratu zenean: «Nire bizimodua, harez gero, zeharo aldatu

zen. Kezkatsu eta susmari* bihurtu nintzen. Paseatzeari eta eguzki hartzeari utzi nion. Funtsean,* patxadaz bizitzeari utzi nion. Neure loa amets gaiztoz betea izaten nuen».

Liburu honi akatsik salatzeotan, inprimategiko hutsen bat aipatuko nuke. Bestetik, gorago esan bezala, oso komenigarria dela uste dut, bai gazteentzat eta bai euskal aditz batuaz jabetu nahi dutenentzat. Salgai ikastolatan eta liburudendetan.

2. SAIOKA 1 — Projektuak eta Gaiak.

Egilea: IKER taldea.

Irudigilea: J. Gomez de Humaran.

Argitarazlea: «Cinsa». Avenida del Ejército, 18-3.º Bilbao-11, 1974.

Nola irakasle eta gurasoek, hala ikastolaren aurrerabide neketsua hurbiletik* ezagutzen dugunok, zorionka hartu dugu IKER taldeak eskaini digun fruitu umoa hau: SAIOKA 1.

Eurrez* hitz egin da gure artean ikastolarako texturik ezaz, bai eta andereño eta maisuek hutsune hori betetzeko egin behar izan duten aginahal ikusgarriaz. Baina, urteak joan urteak etorri, zurtz* eta behartsu ageri zitzaigun ikastola liburutegia.

Agi* denez, ia* ezaguna den IKER talde hau, ausartki* lotu zaio ikastolarako textugintzari; eta, lehen fruitu honen ondoren, urtero maila berri bat osatzeko asmo sendorik ere ba du.

Hau guztiau dela eta, SAIOKA 1 honetan esku hartu dutenentzako hirurekin hizketaratu gara, talde lanaren eta asmoen berri eman diezaguten.

Taldearen pedagogi koordinatzaile den Natxo Arregiri egin diogu lehen galdera.

—Zerk osatzen du SAIOKA 1 hau, eta zein da material osoari lotura ematen dion pedagogi ardatza?

—SAIOKA 1 hau bi liburu nagusik osatzen dute: proiektuak eta gaiak daramatza* bata, eta osagarriak eta ariketak, besteak. Lehen liburua kolore guztietara dator, eta bigarrena —«fitxaliburu» edo dei genezakeena— bi koloretara. Biak daude irudi ugariz horniturik.

Bi liburuotako pedagogia, metodologia eta programaketaren berri emateko, «Irakaslearentzako Gidaliburua» deritzana ipini dugu andereñoen eskutan. Honezaz gainera, Dinamika sailean sartu ditugun euskal dantzen doinuekin eta I. Urbietaren kantuekin, kaxete batzuk ere zabaltzen ditugu, nahi duten ikastoletara.

Azkenik, testu honetaz baliatzen direnek halako zerbitzu tekniko bat izango dutela, hobeki esan, dagoeneko* hartzen dutela esan behar dut. Textugileetarik batzuk ikastoletara joango dira, eta metodologiaren berri ematera eta zailtasunak erraztera saiaturiko dira.

Pedagogi ideien ardatzari buruz, ostera,* «hazkunderen* pedagogia» izenez dei genezakeena erabili izan dugu. Hau zertan datzan* azaltzeak luze joko liguke. «Gidaliburuan» dator orientabide pedagogiko honi buruzko zenbait argitasun.

Hurrengo galdera J.R. Etxebarria, geure idazkide ere ba dugun inginadore gazteari egin diegu.

—Zailtasun eta oztopo berezirik aurkitu al duzue textugintza honetan, zientziaren zehaztasun guzti hori EGBko 1. mailako hurrei euskaraz eman behar izatean?

—SAIOKA 1 honek erditze* neketsu baten ondoren ikusi du argia. Era guztietako zailtasun, oztopo eta trabak gainditu behar izan ditugu haseratik* bukaerara; baina zailtasun horiek gehienek ez dute zuzenean zerikusirik nire lanarekin. Ba da, horren berri nik baino hobeto dakienik.

Zientzia haur maila honetara euskaraz egokitzeak, orain oraingoz ez digu buruhauste handiegirik sortu. Ikas mailetan gora joan arau,* arazoa larriagoa dateke.* Baina arlo honetan urtean urtean egiten da aurrerakadatto bat; eta terminologi arazoak ere gero eta soluziobide erosoagoa* izango duelakoan nago, textugintzan ari garenontzat. Hala ere, aitor dezadan, SAIOKA 1 honetan ere noiz edo noiz zerbait asmatu eta zenbait hautakizunen aurrean erabakiak hartu beharrean aurkitu izan garela. Geroak esan beza, zuzen ibili garen ala ez.

Eta, azkenik, ikastola giroan aski* ezaguna den X. Mendigurenengana jo dugu.

—Jakin dugunez, hizkuntza sailaren pisua ezezik,* SAIOKA 1 osoko euskararena ere zeure gain hartu duzu. Nola ikusten duzu buruturiko* lana, ikastoletako euskararen egoerari begira?

—Hizkuntza saila neronek burutu badut ere, SAIOKA 1 honetako euskararen pisua J.R. Etxebarria eta bion artean eraman dugu. Egia esan, ikastoletako euskararen egoera zertxobait ezagutzen dugu; eta aski lan zaila da guztien egoerara bete betean egokituko den testu bat moldatzea. Ia ezina dela aitortuko nuke.

Lana burutzerakoan, bi izan dira gure kezka larrienak: ahalik eta euskara orokorrenaz* baliatzea eta ahalik eta ikastola gehienetako hizkuntza mailara egokitzea. Baina hau guztiau, agiaren funts edo edukiarekiko* leial izanez burutu behar da; eta ba du nekerik asko, zailtasun guztiok korapilo txukun batetan gibiztatzeak.* Tokian tokiko andereñoak esango digu zer neurritaraino lortu ditugun helburuok. Gu geu, egin diezazkiguten ohar guztiak jasotzeko eta aztertzeko prest gaude.

Textugintza honetan jende gehiagok hartu du esku; eta izen horiez galde egin diegu. Liburugintzan zuzenean aritu diren beste lauak hauk izan dira: I. Zarragoa, I. Añon, K. Baelo eta E. Martin. Aitortu digutenez, Gipuzkoa eta Bizkaiko zenbait andereñoek eta irakaslek ere laguntza handia eman dute; eta, finantziabideari dagokionean, bizkaitar ikastola guraso batzuen diru babesa nahitaezkoa izan du SAIOKA 1 honek. Bejondizuela,* ekintza premiatu eta neketsu honetan esku hartu duzuen guztioi; eta ikastolak zuengan jarri duen itxaropen eta uste ona, urtez urte sendoago eta fruitukorrango dadila. (Joseba Intxausti).

Albistariak:

Juan Manuel ARES
Jesus Mari EIZMENDI
Xabier GEREÑO
Leon HAIZAGERRE
Iñaki JAUREGI
Mañex LANATUA
Gexan LANTZIRI
Joan Mari MENDIZABAL

ELAIS ALAI
YURRE

DANTZATOKI GOXOA

Igandez ta jai egunez: 6 tatik 10.ra
Astegunez: 7. tatik 10 ra.

SOINU KOADROFONIKOA

KAFETEGI **AMA LUR** RESTAURANTA

beza, bei	diote, deutsoe
daude, dagoz	ditzakete, daikeez
dezadan, daidan	dizkigute, deuskuez
dezagun, daigun	genezake, geinke
dezakegu, daikegu	genioke, geunskio
dezaten, daien	lekiokete, leitekio
diegu, deutsegu	liguke, leuskigu
diete, deutsee	nion, neutsan
diezaguten, deiskuen	zaie, jake
diezazkigute, deiskuguez	zaigu, jaku
digu, deusku	zaio, jako
digute, deuskue	zaizkigu, jakuz
dio, deutso	ziguten, euskuen
diogu, deutsagu	zitzaigun, jakun
diot, deusat	zukean, eukean